

Aan de gemeenteraad
van de gemeente Sluis
Postbus 27
4500 AA Oostburg

Onderwerp: Toelichting op museumvisie namens betrokken musea West Zeeuws-Vlaanderen

Datum: 10 maart 2021

Geachte raadsleden van de gemeente Sluis,

In uw commissie Samenleving/ Middelen van 16 maart a.s. bereidt u de besluitvorming voor over de Museumvisie en aanbevelingen, die samen met de nota over Streekpromotie en Gastheerschap in de besluitvormende raadsvergadering van 29 april a.s. zal worden vastgesteld.

Als betrokken musea willen wij u als eerste medelen dat we verheugd zijn over de wijze waarop het college, i.c. de portefeuillehouder cultuur en de ambtelijk projectleider, de visie hebben voorbereid door de structurele samenwerking met en betrokkenheid van onze 12 musea. Van begin tot eind zijn wij meegenomen in het proces en de totstandkoming van de visie en de daarbij gevoegde aanbevelingen.

Toch willen wij een aantal onderwerpen, die wij voor de toekomst en samenwerking van de musea van groot belang achten, met deze brief extra onder uw aandacht brengen en toelichten. Natuurlijk met de verwachting dat deze informatie door u wordt meegenomen in de afwegingen bij de besluitvorming over deze visie en de aanbevelingen.

Het museumlandschap

Voor de beeldvorming schetsen wij eerst het landschap waarin de musea zich bevinden en een deel van de ontstaansgeschiedenis.

Met uitzondering van de twee gemeentelijke musea, het Archeologisch Museum Aardenburg en het Belfort in Sluis, zijn de meeste musea ontstaan vanuit burgerinitiatieven en particuliere ondernemingen. De gekozen rechtsvorm van bestaan varieert van stichting tot commerciële ondernemingen, zoals Museumcafé Het Koekoeksnest in Nieuwvliet en Groede Podium.

Veel musea zijn gestart vanuit passie en betrokkenheid en de gedachte en het doel dat de cultuur en geschiedenis rondom specifieke onderwerpen in onze gemeente niet verloren mogen gaan en toegankelijk moeten worden gemaakt en blijven voor bewoners en toeristen. Musea vormen daarmee samen met de karakteristieke kernen, de polders, de natuur, de zee, het strand, evenementen, gastronomische horeca en activiteiten van bewoners en ondernemers een integraal onderdeel van onze toeristische en culturele producten en diensten die wij gezamenlijk in West Zeeuws-Vlaanderen te bieden hebben.

Elk museum, groot of klein, probeert al dan niet met subsidies, donaties en inkomsten van bezoekers, zo goed mogelijk het hoofd boven water te houden en hun collecties zo goed mogelijk te onderhouden, uit te breiden en in stand te houden.

Zeker in de Coronacrisis en door gedwongen sluiting is dat een hele opgave en brengt de kwetsbaarheid van onze musea duidelijk in beeld.

Extra aandacht voor de volgende onderwerpen

Onderzoek naar verdere samenwerking

Sinds september 2020 hebben de gezamenlijke musea op initiatief van de RMDO zes maal vergaderd. Mede door het wegvallen van de VVV per 1 januari 2021 werd besloten als eerste gemeenschappelijk project de promotie en marketing van de musea integraal op te pakken. Als uitdragers en beheerders van ons cultuurhistorisch erfgoed werd een bundeling van deze activiteiten gezien als direct concrete meerwaarde voor het krijgen van meer bekendheid en het aantrekken van meer bezoekers. Er werd een plan opgesteld en goedgekeurd en met behulp van eigen bijdragen en subsidie van uw gemeente kan dit vanaf april aan het begin van het nieuwe toeristenseizoen worden uitgevoerd en legt ook de basis voor continuïteit daarna. U kunt het vanaf april zelf gaan zien en beleven!

Ook wordt er nog gewerkt aan de ontwikkeling van een passe-partout voor de gezamenlijke musea en denkt een werkgroep verder na over aanvullende mogelijkheden voor promotie en marketing.

Als gevolg van de positieve resultaten vanuit de pr-werkgroep zijn er intussen meer werkgroepen gevormd. Een van die werkgroepen heeft vanuit de vergadering groen licht gekregen de mogelijkheden tot het vormen van een vereniging of stichting nader te onderzoeken met als doel de slagkracht, organisatievermogen en samenwerking sterker te verbinden. Ook kan er eenduidiger namens de musea als gesprekspartner en vertegenwoordiger met o.a. de gemeente en andere partners worden opgetreden.

Rol coördinator en/of conservator

Bij de musea bestaat zeker behoefte aan een dergelijke functie, die de musea met een aantal collectieve zaken kan adviseren en ondersteunen. Daarbij valt te denken aan: coördinatie van en positionering binnen de streekpromotie; specifieke museale taken; werving en opleiding vrijwilligers ten behoeve van de continuïteit van en inhoudelijke vooruitgang van de musea c.q. deskundigheidsbevordering; gezamenlijke verhaalpresentaties musea en streek; ondersteuning gastheerschap; fondsenwerving en sponsoring en ontwikkeling van arrangementen en activiteiten. Idealiter zou de coördinator/conservator in dienst kunnen treden van de te kiezen publiek/private rechtsvorm, hetzij een vereniging of stichting, waardoor ook de financiering is gegarandeerd.

Subsidiëring van de musea door de gemeente

Vanwege de vele vormen en varianten die de musea in ons museumlandschap innemen, stellen de musea zelf voor dat de gemeente door de erkenning van de 12 musea ook op lange termijn financiële perspectieven biedt om het voortbestaan te garanderen. Daarnaast zijn duidelijke, transparante criteria nodig die worden gehanteerd bij de beoordeling en toekenning van additionele subsidieaanvragen. De musea ervaren nu grote ongelijkheid in aangevraagde en toegekende bedragen. Het meten met twee maten, zoals in het verleden gebeurde en nu bekend is geworden door het voorbereiden en opstellen van de Museumvisie, dient te worden beëindigd. Een uitgangspunt van in verhouding gelijke monniken, gelijke kappen, is gelet op de voltallige samenwerking nu meer op zijn plaats. Over die op te stellen criteria willen we graag meedenken.

Ook bestaat er onvrede over de te late beantwoording van de subsidieaanvragen of niet beargumenteerde afwijzingen. Door een dergelijke behandeling wordt het voortbestaan van een aantal musea onzeker en ontstaat er demotivatatie en frustratie.

Streekpromotie

De musea willen graag deel uitmaken en bijdragen aan streekpromotie om de aantrekkelijkheid van onze regio voor dag- en verblijftoerisme te versterken en te vergroten. De musea vormen een integraal onderdeel van ons ruime aanbod voor bezoekers. Van strand, zee, polders, natuur, karakteristieke kernen, gastronomie, gezond bewegen tot activiteiten en evenementen, het rijke cultuurerfgoed hoort daar onlosmakelijk bij.

We zullen actie ondernemen om op lokaal niveau arrangementen te ontwikkelen met ondernemers en andere samenwerkingsvormen te bespreken. Ook gaan we ons inzetten en werk maken van het ontwikkelen en opstellen van verhaallijnen die de streek rijk is, waardoor de duizenden jaren oude geschiedenis nog toegankelijker, zichtbaarder en beleefbaarder wordt. De musea zien de Zwinstreek vanuit die optiek als een natuurlijke partner en zien vele mogelijkheden de grensontkennende samenwerking nog verder uit te bouwen. Dit geldt eveneens voor de relaties met Gent, Amsterdam en andere historisch verbonden partners.

Gastheerschap

Na uitvoerige toelichting van bovenstaande onderwerpen behoeft het geen betoog dat een aantal van de musea zich ook uitermate geschikt achten om het gastheerschap binnen de regiopromotie uit te dragen. Zij worden dan ook graag uitgenodigd mee te werken aan de uitwerking van deze plannen.

Uit voorgaande blijkt dat de musea verdergaande plannen ontwikkelen om zich als collectief te presenteren in onze streek voor toeristen en bewoners en een waardevolle bijdrage te willen leveren aan het jaarrond toerisme en het bewerkstelligen van het ambassadeurschap bij al onze bezoekers. Wij hopen dat onze brief bijdraagt een afgewogen besluit te nemen ten aanzien van de museumvisie op 16 maart en uw definitieve besluit op 29 april.

Met vriendelijke groet,

Namens:

Archeologisch Museum Aardenburg

Het Belfort Sluis

Museum Het Bolwerk IJzendijke

Groede Podium Groede - Grote Kerk Groede - Vlaemsch Erfgoed Groede

Landbouwmuseum Het Klinket Schoondijke

Museumcafé Het Koekoeksnest Nieuwvliet - Museumhuis 1912 Nieuwvliet

Oorlogsmuseum Switchback Oostburg

Visserijmuseum Breskens - Vuurtoren Breskens

Correspondentieadres: secretariaat.rmdo@gmail.com